

London, siječanj 1889.

“Ne bismo se našli u ovim nemilim okolnostima”, izjavi mlađi i viši od dvojice muškaraca u malenoj prostoriji kluba, “da je ti nisi htio otjerati u internat!” Oštrih crta lica i mršav do granice ispijenosti, sličan je crnoj čaplji dok korača u crnim lakiranim čizmama, crnim hlačama i s crnim večernjim kaputićem nalik fraku.

“Dragi brate.” Udobno smješten u duboku naslonjaču od marokanske kože, stariji i krupniji muškarac diže obrve guste poput zimske živice. “Takva ogorčenost nije ti nimalo svojstvena.” Govori umirujućim tonom jer ovo je ipak njegov klub, točnije njegova privatna prostorija za tajne razgovore, i raduje se finoj goveđoj pečenki dok umiruje mlađeg brata: “Premda se ne može poreći da budalasta djevojka živi sama u ovom velikom kotlu od grada i da je dosad možda već opljačkana i ostavljena bez prebijene pare, ili još gore, bez časti – ne smiješ dopustiti da se upletu emocije.”

“Kako ne bih?” Ushodani muškarac okrene se na peti i drugome uputi pogled jastreba. “To nam je sestra!”

“A druga nestala žena naša je majka, i što ćemo sad? Hoće li nam cupkanje poput fokshaunda u štenari pomoći da je pronađemo? Ako nekoga već moraš kriviti”, doda onaj koji sjedi, prekrizivši ruke preko mekanog prostranstva svojeg svilenog prsluka, “majka je ta na koju bi trebao usmjeriti svoj bijes.” Kao pravi logičar navodi i razloge. “Naša je majka ta koja je djevojku pustila da divlja, nosi pumperice i vozi bicikl umjesto da izuči salonske manire. Naša je majka ta koja je dane provodila slikajući kitice cvijeća dok se naša sestra verala po drveću, ona je ta koja je pronevjerila sredstva namijenjena guvernanti, učitelju plesa, prikladnim ženskim haljinama i ostalome što treba jednoj mladoj djevojci, i naša je majka ta koja je na kraju krajeva djevojku i napustila.”

“Na djetetov četrnaesti rođendan”, promrmlja drugi muškarac u hodu.

“Na rođendan ili bilo koji drugi dan, je li uopće važno?” prigovori stariji brat, kojeg tema polako umara. “Majka je ta koja se odrekla odgovornosti, do te mjere da ju je napustila i...”

“A onda si ti djevojčici slomljena srca nametnuo svoju volju, naredio joj da napusti jedini svijet koji je ikad poznavala, uzdrmao joj tlo pod nogama...”

“To je bio jedini razuman način da je oblikujemo u nešto slično pristojnoj mladoj ženi!” grubo ga prekine stariji brat. “Od svih ljudi, ti bi trebao vidjeti logiku...”

“Nije sve u logici.”

“Ovo je svakako prvi put da te čujem da takvo što govoriš!” Više ni pomirljiv ni ugodan, krupni muškarac nagne se naprijed u naslonjaču i spusti čizme (prekrivene besprije-kornim gamašama) na parket. Upita: “Zašto si tako... tako obuzet emocijama, tako pogođen? Zašto je pronalazak naše buntovne odbjgle sestre drugačiji od bilo kojeg drugog problemčića...”

“Jer nam je sestra!”

“Toliko mlađa da si je upoznao samo dvaput u životu.”

Visoki, nemirni muškarac orlovskog lica stane kao ukopan. “Bilo bi mi dovoljno i jednom.” Njegov ubrzan, oštar govor usporio se i smekšao, no ne gleda u brata; čini se kao da gleda kroz hrastove panele na zidovima i ondje vidi neko daleko mjesto – ili vrijeme. Kaže: “Podsjeća me na mene u toj dobi, sva u nosu i bradi, nespretna, ne uklapa se ni u...”

“Besmislice!” Stariji brat odmah prekine njegovo baljezganje. “Nevjerojatno! Ona je *žensko*. Intelekt joj je slabiji, treba joj zaštita... ne može se uspoređivati.” Mršti se, no državnički smiruje ton glasa kako bi preuzeo nit razgovora. “Ispitivanje prošlih događaja ne služi nikakvoj svrsi; jedino je ra-

zumno pitanje kako predlažeš da je nađemo.”

Visoki muškarac s vidljivim naporom zauzda odsutni pogled i usmjeri prodorne sive oči na brata. Nakon nekog vremena kaže samo: “Imam plan.”

“Ne očekujem ništa manje. Hoćeš li ga podijeliti sa mnom?”

Tišina.

Ponovno se zavalivši u naslonjaču, stariji brat tanko se nasmiješi. “Baš se moraš zaviti svojim velom tajne, je li, Sherlock?”

Mlađi brat, poznat i kao veliki detektiv, slegne ramenima hladno poput svojeg sugovornika. “Ne bi bilo svrsishodno da ti sada išta kažem, dragi Mycrofte. Ako mi zatreba tvoja pomoć, budi siguran da ću ti se javiti.”

“Koja je onda svrha tvog večerašnjeg dolaska?”

“Da za promjenu kažem što mi je na umu.”

“Govori li to zaista tvoj um, dragi moj Sherlock? Čini mi se da tvojim umnim procesima nedostaje discipline. Dopusio si da tobom ovladaju živci. Činiš mi se premoreno i razdražljivo.”

“Smatram to poželjnijim stanjem od potpune nepomućenosti.” Završivši s razgovorom, Sherlock Holmes uzima svoj šešir, rukavice i štap za šetnju i okrene se prema vratima.

“Laku noć, Mycrofte.”

“Najljepše želje za uspjeh tvog plana, dragi Sherlock. Laku noć.”

Poglavlje prvo

Zapanjeno sam pročitala posjetnicu koju mi je paž donio na srebrnom pladnju.

“Dr. John Watson, liječnik.” Izgovorila sam to ime naglas kako bih se uvjerala da dobro vidim, jer nisam mogla vjerovati da će upravo ta osoba biti prvi klijent novootvorenog ureda – otvorenog u siječnju 1889. – jedinog znanstvenog tragača u Londonu i svijetu.

Doktor John Watson? John je bilo učestalo ime, ali Watson? I to liječnik? Morao je to biti on, no i dalje nisam mogla vjerovati. “Je li to onaj na koga mislim, Joddy?”

“Otkud da ja znam, milostiva?”

“Joddy, već sam ti rekla da me moraš zvati gospođica Meshle. *Gospođica* Meshle.” Zakolotala sam očima, ali što sam mogla očekivati od dječaka kojeg je majka nazvala Jodhpur (a župni ured to pogrešno zapisao kao Jodper) jer je to bio naziv za jahaće hlače, a to joj se činilo baš gospodski? Jo-

ddy me zbog mojih volana i pufrukava kojima se divio zvao “milostiva”, ali to nije bilo dobro jer su se ljudi mogli početi raspitivati. Željela sam da paž zadrži strahopoštovanje kako ne bi shvatio da sam obična djevojka ne mnogo starija od njega, ali i da ipak po kratkom postupku prestane s “milostivom”.

Smirila sam se i, pazeći da u govoru ne odam aristokratsko podrijetlo, upitala ga: “Jesi li gospodinu već rekao da doktor Ragostin nije ovdje?”

“Jesam, milostiva. To jest, jesam, gospođice Meshle.”

Ured znanstvenog tragača nosio je ime stanovitog dr. Leslieja T. Ragostina zato što znanstvenik mora biti muškarac. Ali “doktor Ragostin” nikad neće doći u svoj ured jer on – doktor znanosti, a ne medicine – nije postojao nigdje osim u mojem umu, na plaketama i posjeticama koje sam podijelila po trgovinama, kioscima, voćarnicama i predavaonicama, gdje god sam mogla.

“Ako bi bio tako ljubazan da pozoveš doktora Watsona u moj ured, vidjet ću mogu li mu ja biti na usluzi.”

Joddy je istrčao, izgledajući profinjeno izvana kad već nije bio iznutra: prepun gumba, s pletenim porubom na manžetama i hlačama, bijelim rukavicama, prugastim šeširrom koji mu je na glavi izgledao poput minijaturne torte – a zašto i ne bi? Većina je odora ionako apsurdna.

U trenutku kad se izgubio iz vida, utonula sam u stolicu za svojim radnim stolom. Koljena su mi se tako tresla da su mi svilene podsuknje šuštale. To nije bilo dobro. Duboko sam udahnula, na trenutak zažmirila i prisjetila se majčina lica. Predočivši je, zamalo sam čula njezin glas: “Enola, sve ćeš moći sama.”

Ta je vježba postigla željeni učinak. Smirila sam se i otvorila oči u pravi čas da vidim Joddyja kako uvodi dr. Watsona iz salona koji mi je služio kao čekaonica.

“Doktore Watson, ja sam tajnica doktora Ragostina, gospođica Ivy Meshle.” Ustavši i pruživši ruku posjetitelju, vidjela sam ono što bi očekivao svatko tko pročita njegove knjige: krupna engleskog gospodina, ne imućna, ali svakako obrazovana; rumena lica, blagih očiju i s blagom dispozicijom prema debljini.

Nadala sam se da je on mene vidio onako kako sam se predstavljala: kao sasvim običnu mladu zaposlenu ženu s isturenim brošem na prsluku, jednako groznim naušnicama, načelno previše nakićenu jeftinim ukrasima koji oponašaju najnoviju modu (jednako apsurdnu poput odora). Kao djevojku čiji svijetli uvojci nisu njezini već su najvjerojatnije došli od neke bavarske seljanke. Kao čestitu, ali ne i visokorođenu mladu ženu čiji je otac možda bio sedlar ili gostioničar. Vjerojatno predanu potrazi za mužem. Ako sam

već spomenutim “brošem”, uskom ogrlicom, pretjeranim vrpcama i očitim dodacima za kosu stvorila taj dojam, moja je krinka bila uspješna.

“Zadovoljstvo mi je upoznati vas, gospođice Meshle.” Razumije se, doktor Watson već je skinuo šešir, ali dolično je pričekao da skine rukavice i zajedno ih sa štapom preda dječaku kako bismo se rukovali.

“Sjednite, molim vas.” Pokazala sam na naslonjač. “Povucite se prema ognjištu. Vani je strašno hladno, zar ne?”

“Neizdrživo. Nikad nisam vidio tako zaleđenu Temzu da se na njoj može klizati.” Dok je govorio, trljao je dlanove i pružao ih prema vatri. Uz najbolje namjere, u uredu nije bilo toplo i zavidjela sam posjetitelju na udobnom, obloženom naslonjaču. Hladnoća i vlaga nikad me nisu previše zabrinjavale prije dolaska u London, u kojem sam dosad već vidjela nekog prosjaka – odnosno njegove posmrtno ostatke – smrznute na pločniku.

Vratila sam se na neudobnu drvenu stolicu za radnim stolom, čvršće stisnula šal oko ramena, protrljala ruke kao i on (bile su ukočene unatoč pletenim rukavicama iz kojih su mi provirivali prsti), pa uzela olovku i bilježnicu. “Vrlo mi je žao, doktore Watson, ali doktor Ragostin je izašao. Sigurna sam da bi vas rado upoznao. Vi *jest*e poznati doktor Watson, suradnik Sherlocka Holmesa, zar ne?”